

EXPRESS POMORSKI

Abonament miesięczny w ekspedycji 2.— zł., w agenturach 2.15 zł., na pocztach już z odnośnieniem do domu 2.34 zł., pod opaską w Polsce 3.50 zł., w innych krajach 4.50 zł. — Abonament kwartalny w ekspedycji 6.— zł., w agenturach 6.45 zł., na pocztach już z odnośnieniem do domu 7.01 zł., pod opaską w Polsce 10.50 zł., w innych krajach 14.— zł. — W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub tym podobnych nieprzewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na str. 7-lamowej 15 gr. od miejsca milimetrowego, na str. pierwszej 60 gr. od miejsca milimetr., na str. trzeciej i drugiej 40 gr. od miejsca milimetr., Ruch towarzyszy 20 gr. od wiersza tekstowego. — Ogłoszenia tłumaczone, skomplikowane, z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 25 procent nadwyżki — Z innych krajów 200 proc. nadwyżki. — Konto Pocztow. Kasy Oszczędności, Poznań 291060. — Ogłoszenia płatne natychmiast. — Adres administracji: Toruń, Piekary 14 - Telef. 647. — Za ręko pisy niezamówione redakcja nie odpowiada. — Adres redakcji: Toruń, Piekary 14 - Telefon 647

Rok II.

Toruń-Bydgoszcz-Grudziądz, czwartek 25 marca 1926 r.

Nr. 80.

Urzędniczy Prima Aprilis

Zmniejszone pensje urzędnicze mają być nadal utrzymane

Oprócz tego redukcje!

Ruchoma mnożna od 1 kwietnia nie będzie wprowadzona

W dniu 31 marca kończy się prowizorium budżetowe, uchwalone przez Sejm. Ponieważ normalny budżet nie będzie uchwalony przed końcem kwietnia, a prawdopodobnie dopiero w maju, więc

sprawa dalszego prowizorium jest wysoce palącą.

Ma nią się zająć Rada Ministrów na dzisiejszym posiedzeniu.

Projekt dalszego prowizorium został już opracowany przez Ministerstwo Skarbu i przesłany do Prezydium Ministrów. Według informacji z wiarygodnych źródeł prowizorium

utrzymuje nadal redukcje uposażeń urzędniczych o 6 procent i o 4 i pół procent,

ustanowione w dniu 1 stycznia ale które

miały obowiązywać tylko przez 1 kwartał b. r.

Według ostatnich informacji, projekt prowizorium uwzględnia także redukcje personalne, t. j. redukcje ilości etatów urzędniczych,

które wprawdzie miały nastąpić ale z tym zastrzeżeniem, że po ich przeprowadzeniu

pensje urzędnicze wrócą do pierwotnej wysokości.

Prowizorium budżetowe przewiduje zatem podwójnego rodzaju oszczędności.

Cała sprawa będzie poddana przez Radę Ministrów szczególnym rozważaniom. Dowiadujemy się z pewnego źródła, że utrzymanie nadal zmniejszonych poborów urzędniczych

napotyka na stanowczy sprzeciw ze strony kilku ministrów.

Genewa na forum Sejmu

Sprawozdanie premiera Skrzyńskiego w Komisji Spraw Zagran.

W dniu 2, 3 b. m. na posiedzeniu sejm. komisji spraw zagranicznych

premier Skrzyński złoży sprawozdanie z rokowań genewskich i paryskich.

Sprawozdanie oczekiwane jest przez ogół posłów z dużym napięciem.

Sądząc z tego, co mówią posłowie różnych stronnictw, dyskusja zapowiada się bardzo ciekawie. Z niektórych stron podnoszone są głosy, aby

posiedzenie komisji uznano za poufne.

Kongres „Wyzwolenia” zakończył obrady

W poniedziałek zakończyły się dwudniowe obrady kongresu „Wyzwolenia”.

Wśród uchwalonych rezolucji przyjęte żądanie

zmiany konstytucji

w sensie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej przez referendum ludowe, zaiesienie Senatu, zmiany ordynacji wyborczej w kierunku wprowadzenia związków list i częściowego skasowania listy państwowej. Zapowiedziano dalszą opozycję względem obecnego gabinetu koalicyjnego

i postanowiono dążyć do utworzenia rządu chłopsko-robotniczego.

Złoty i Dolar

Wczoraj Bank Polski płacił za dolara 7.90 zł. W obrotach międzybankowych żądano 7.92

RYNEK TOWAROWY.

Na giełdzie zbożowej - towarowej operacji nie dokonywano. W obrotach pozagiełdowych spodziewają się tendencji mocniejszej, wobec tego sprzedają tylko zapasy w niezbędnej dla ściągnięcia gotówki ilości. Zapasy te sprzedawane są, wobec nadchodzących świąt po średniej cenie 23 zł. za jeden kwintal żyta francuskiego.

Na rynku jajczarskim ceny w hurcie nieco spadły. Wczoraj sprzedawano jedną skrzynię (1440 sztuk) po 185 zł. Dowozy nieco zwiększono. Ruch mały.

Budżet Kolei na łożu Prokrusta

N.P.R. i P.P.S. opuszczają Komisję Kolejom grozi dewastacja

Posiedzenie Komisji Budżetowej w dniu 22 b. m. było wiadomością ostrego nieporozumienia. Przy drugim czytaniu budżetu kolei Komisja większością prawicowo-chłopską uchwaliła znaczne redukcje pozycji osobowych budżetu.

W dziale drogowym uchwalono obciążenie pobory o 5 proc., co faktycznie wobec półrocznego prowizorium — wyniesie 10 proc. W służbie ruchu — oraz konduktorom i służbie handlowej również o 5 proc.

Przedstawiciele klubów robotniczych N. P. R. i P. P. S., posłowie Ciszak i Kuryłowicz, zaprotestowali przeciw mechanicznym redukcjom budżetu grożącym dewastacją kolejnictwa i na znak protestu opuścili salę obrad.

Klub N. P. R. wydał w tej sprawie enuncjację, w której stwierdził, że — daleki od względów natury politycznej — zastrzega się przeciw mechanicznym amputacjom budżetu kolei.

Exodus posłów robotniczych wywarł w sejmie wielkie wrażenie. Komisja obradowała jednak dalej, przyczem poseł Głabiński (Z. L. N.) przewodniczący Komisji Budżetowej, i desygnowany na generalnego referenta budżetu, oświadczył, że uchwały Komisji nie mogą być uważane za akcję przeciwrządową, choć korygują przedłożenia rządowe.

Na wieczornym posiedzeniu Komisji, po załatwieniu kilku spraw drobniejszych przewodniczący Głabiński na życzenie min. Chądzyńskiego stwierdził, że uchwały komisji w drugim czytaniu nie są jeszcze ostateczne, gdyż nie zapadły w porozumieniu z rządem.

Na dzisiejszym posiedzeniu Komisji wejście pod obrady preliminarz budżetu ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Min. Zdziechowski wyraził gotowość przedstawienia na Komisji bieżącego stanu finansowego państwa.

Stresemann o Genewie

BERLIN, 22.3 (PAT). Przemawiając w Reichstagu, Stresemann oświadczył, że rząd niemiecki obstaje nadal przy polityce locarneńskiej.

Cofnięcie podania o przyjęcie Niemiec do Ligi pozwoliłoby delegacji niemieckiej zbierać przez kilka dni tanie laury, jednakże polityka taka umożliwiłaby opinii świata zrzucenie na Niemcy

odpowiedzialności za niepowodzenie rokowań. Przed wojną i podczas wojny — zaznaczył dr. Stresemann — popełnialiśmy błędy przez zbyt małe liczenie się z opinią świata. Byłoby dziś zbrodnią popełnić ten błąd raz jeszcze. W zakończeniu minister stwierdza, że Niemcy otrzymały w Genewie całkowitą satysfakcję moralną.

Hojność z cudzej kieszeni!

Zwrot kolonij Niemcom

Anglija proponuje zwrot kolonij, które otrzymała Francja

PARYŻ, 22.3 (AW). Dzisiejszy „L'Homme Libre” zajmuje się sprawą ewentualnego zwrotu Niemcom pewnych kolonij. Niemcy wyszukują pierwszą sposobność dla wyłoczenia tej sprawy, zwłaszcza wobec zdecydowanego przychylnego dla Niemiec stanowiska Anglii. Anglija zamierza podobno zwrócić Niemcom Togo i Kamerun. Obie te kolonie, znajdujące się obecnie pod zarządem francuskim, rozwinęły

się znacznie po wojnie. Anglija, proponując zwrot Niemcom tych dwu kolonij, zrezygnuje zapewne również ze swego w nich udziału, który jednak wynosi tylko dwie piąte tego, co Francja miałaby Niemcom zwrócić. Nie mówi się natomiast nic o ewentualnym zwrocie Niemcom Afryki południowo-zachodniej i wschodniej, zarządzanej przez Anglię.

Służba wojskowa we Francji

Odrzucenie wniosku socjal-komunistycznego

PARYŻ, 22.3 (PAT). Podczas dzisiejszej dyskusji nad ustawą finansową izba deputowanych 350 głosami przeciwko 208 głosom odrzuciła poprawkę wspólną

na socjalistów i komunistów, żądającą natychmiastowego skrócenia czasu trwania służby wojskowej.

Sensacyjny rabunek dokumentów politycznych

Chodzi o odpis ugody polsko-żydowskiej Zrabowano go posłowi do Sejmu w pociągu

Rząd poprzedni p. Wł. Grabkiego zawarł — jak wiadomo — ugodę z sejmowem Kołem Żydowskim, która to uгода

znana jest pod nazwą ugody polsko-żydowskiej.

Jednym z głównych warunków ugody było zachowanie jej treści

w ścisłej tajemnicy.

Uгода stała się powodem przesilenia w Kole Żydowskim i silnego wzburzenia na niedawnym Zjeździe sjonistów.

W pewnych kołach wzburzenie na tem tle musiało dojść do zenitu, skoro aż

dopuszczono się rabunku,

by tylko dokument ugody, lub choćby jego odpis dostać w ręce. Sensacyjne szczegóły całej sprawy przynosi jeden z dzienników targonowych.

Przed kilku dniami jeden z posłów żydowskich do Sejmu jechał w oddzielnym przedziale I klasy z Gdańska do Warszawy.

Dwadzieścia minut przed przybyciem pociągu do Warszawy

wtargnął do przedziału jakiś młodzieniec, rzucił się na posła, zatkał mu usta i przystąpił do zrewidowania jego walizy.

Posel stracił ze strachu przytomność i w tym stanie przyjechał do Warszawy. Dopiero tu stwierdził, że

nieznajomy skradł mu poufne dokumenty polityczne,

wśród których znajdowała się kopia ugody polsko-żydowskiej z doniosłymi, poufnyimi szczegółami.

Jest godne uwagi, że w walizce, którą napastnik rewidował, znajdowała się

znaczna suma pieniędzy i rzeczy wartościowych,

których jednak nie ruszył.

Posel udał się natychmiast do policji politycznej, gdzie zakomunikował o zajściu. Prowadzone jest

energiczne śledztwo, które ma nie tylko doprowadzić do zaareztowania sprawcy rabunku, ale też do ustalenia, jaki był cel rabunku dokumentów, traktujących wyłącznie o polityce rządu polskiego wobec żydów

KRONIKA

Marzec
25
Czwartek

Sroda
Archanioła Gabriela
Czwartek
Zw. NMP.
Piątek
Emanuela

— **Co grają w teatrze?** Dziś w środę 24 bm. o godz. 4ej (ceny najniższe) przedstawienie popularne dla młodzieży i wojska — opera „Madame Butterfly”.

W piątek raz jeszcze śliczna operetka „Miłość cygańska”.

W sobotę premiera opery Leon cavala „Pajace”.

— **Pan Wojewoda Pomorski powrócił z Warszawy**, gdzie w poszczególnych Ministerstwach załatwił bieżące sprawy administracyjne.

W dniu 19. złożył p. Wojewoda wizytę ks. kardynałowi Karkowskiemu.

— **Przesunięcia na starostwach.** Dekretem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 18. III 1926 r. Nr. A. P. 2121 — 2124/26 r. przesunięci zostali:

P. dr. Stanisław Chmielecki, starosta w Wejherowie na starostwo w Starogardzie, p. Leon Ossowski, starosta w Grudziądzu na starostwo w Wejherowie, p. Adam Czarliński, starosta w Toruniu na starostwo w Grudziądzu, p. dr. Dominik Bogacz, starosta w Starogardzie na starostwo w Toruniu.

Tyle komunikat urzędowy Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Z naszej strony zaznaczyć musimy, że jesteśmy bardzo zaskoczeni wiadomością o przeniesieniu starosty p. Bogacza z Starogardu do Torunia. Naszym zdaniem p. Bogacz zaskarbił sobie w Starogardzie opinię kandydata do emerytury a nie na stanowisko starosty w Toruniu, które jest bodaj najlepszym starostwem na całym Pomorzu.

Stało się i musimy się z tem pogodzić. Będziemy na pracę p. Bogacza patrzeć z bliska i daj Boże, żebyśmy mogli się przekonać naocznie, że wieści nadchodzące do nas z Starogardu, były nieuzasadnione.

— **Babskie „awantury arabskie”.** W ub. niedzielę około godziny 10 wiecz. przybyła przed mieszkanie p. H. przy ul. Włodowskiej niejaka Rozalja P. w towarzystwie dwóch mężczyzn. P. widocznie stała w znowie z bezrobotnymi szklarzami, bo zaczęła uprawiać „sport” tłuczenia szyb okiennych, postugując się przy tem kamieniami. W niedługim czasie z 11 szyb pozostały tylko drobne kawałki.

„Sport” ten jednak nie podobał się ani właścicielce mieszkania p. H., ani też zawiązanej policji, która zaopiekowała się panem bratem — przepraszam — panią siostrą i czule zaczęła się wypytywać, dlaczego? po co? itd. — jak to tylko policja

umię. Dla p. Rózki źle się skończy ten oryginalny „sport” — źle. Będzie trzeba szkody pokryć, a może nawet pójść na chociażby na „gorzkie żale” na jakie parę dni.

— **Nawet dyszel „wpadł w oko”** niejakiemu Wacławowi A. Przywłaszczył ją więc sobie z podwórka rzeźnika p. Dobsiafa (Bydgoska 58). Policja jednakowoż nie miała wyrozumienia na tego rodzaju upodobania i zajęła się amatorem.

— **Aresztowano: 1** kobietę za uprawianie nierządu.

LIKIERY ANTIQUE BACZEWSKIEGO

CHELMŹA. Podziękowanie.

Towarzystwo Miłośników Sceny Polskiej w Chełmży urządziło w niedzielę 14 bm. powtórne przedstawienie „Królowa Przedmieścia”, przeznaczając czysty zysk dla tuł. bezrobotnych. Po uregulowaniu rozchodów p. sekretarz Wyczyński wręczył mi 11,20 zł. na rzecz bezrobotnych, za co składam serdeczne „Bóg zapłać”.

Kurzętkowski, burnistrz.

GRUDZIĄDZ. Zebranie członków filji NPR. w Grudziądzu odbędzie się w poniedziałek dn. 29 bm. o godz. 6 i pół wiecz. w „Bazarze”. Na zebranie przybędzie prezes Zarządu Wojew. N.

P. R. na Pomorze kol. **Antczak** z Torunia, który wygłosi referat o położeniu politycznym i gospodarczym w Polsce, jak również omówi ważne sprawy organizacyjne dotyczące Okręgu grudziądzkiego i samego miasta Grudziądza.

Zatem o liczny udział członków prosi

Za Zarząd: **Tutlewski, prezes.**

— **Powiesił się w więzieniu** grudziądzkim niejaki Antoni Śmigowski, osadzony tam pod zarzutem popełnienia szeregu kradzieży z włamaniem.

OSTROWITE, pow. chojnicki. **Nieszczęśliwemu wypadkowi** podczas młócenia zboża uległo jedno z dziewcząt, noszące zboże. Dziewczę to zbliżyło się z nadto do pasa transmisyjnego i zostało strasznie pokaleczone. Nieszczęśliwą odwieziono do szpitalu w Chojnicach

GÓRZNO. W lasach naszej okolicy przed wojną nie widywano dzików. Dopiero walki na terenach leśnych b. Kongresówki spłoszyły mieszkańców puszczy, zniewal. ich do wędrówki na zachód. Teraz w okolicznych lasach dość często napotyka się na ślady dzików, które zinną ratują się od głodu, szukając pod śniegiem żołądki, chrząszczy i poczwerek. Rolnicy, których posiadłości leżą u skraju lasów, odczuwają także obecność szkodników, pozostawiających na polach i w ogrodach niemiło śla-

dów niszczyielskiej działalności.

CHELMNO. Odznaczenie starosty chełmińskiego. Na mocy zarządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 3 bm. został nadany dr. Edw. Prądyńskiemu, staroście chełmińskiemu, złoty krzyż za usługi, za zasługi położone na polu elektryfikacji Pomorza.

PRUSZCZ, pow. świecki. **Śmiertel. wypadek na kole.** Kolejarz Cyranek, pochodzący z Bydgoszczy, stał w tych dniach na dworcu tutejszym między wagonem z wagą, gdy wskutek wyskoczenia wagonu z szyn został przyparty do wagi i zgnieciony, skutkiem czego nastąpiła śmierć.

KALENDARZ ZEBRAŃ.

TORUŃ. Kartel ZZZP. Wydziały Robotnicze oraz męzowie zaufania odbędą swoje zebranie w czwartek 25. bm. o godz. 6.30 w sekretarjacie ZZZP., Piekary 14. Dla bardzo ważnych spraw przybycie wszystkich konieczne.

Zarząd.

TORUŃ. Zebranie filji prac. wojskowych ZZZP. odbędzie się 26 bm. u p. Jakubowskiego (El-dorado), Chełmińska Szosa o godz. 5 po poł. Przybycie wszystkich członków konieczne. ZZZP.

Nakładem Drukarni Robotniczej W. Pawlak i Spółka w Toruniu. Redaktor naczelny: A. Antczak. Redaktor odpowiad.: M. Musiał.

Śp. Kazimierz Barański

członek Rady Miejskiej miasta Torunia

zmarł dnia 22 marca 1926.

Zmarły był członkiem Rady Miejskiej od pierwszych dni jej powstania po przejściu miasta w ręce polskie — to też tracimy w Nim dobrego opiekuna miasta.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI!

Toruń, dnia 23 marca 1926.

Rada Miejska.

Magistrat.

Obwieszczenie.

W myśl zarządzenia Pana Wojewody Pomorskiego z dnia 12. 3. 1926 r. L. dz. II. h 820/26 podaje się do publicznej wiadomości, iż wszelki wywóz zwierząt racicowych z Województwa Pomorskiego do Czechosłowacji i Austrii jest aż do odwołania zakazany.

Grudziądz, dnia 18. III. 1926 r.

Prezydent miasta
w z. (—) KROBSKI

Na sezon letni

Przyjmuję wszelkie kapelusze, słomkowe do przefasonowania, farb. i czyszczenia według najnowszych fasonów.

Reperacje i prasowanie cylindrów

Ceny konkurencyjne Ceny konkurencyjne

Pracownia Kapeluszy

W. Florczak

Toruń, ul. Mostowa nr. 20

Mieszkanie 4-5 pokojowe

z wygodami poszukuje.

Zapłacę czynsz za rok z góry. — Oferty pod A. 100 do eksp. niniejszego pisma.